

บทที่ 9

หลักการลงรายการบรรณลักษณะ ชื่อหนังสือชุด หมายเหตุ เลขหนังสือสากลและแนวสืบค้น

เรื่องย่อ

การลงรายการบรรณลักษณะ

การลงรายการจำนวนหน้า , จำนวน เล่ม

การลงรายการหนังสือที่ภาพประกอบ

การลงรายการขนาดของหนังสือ

การลงรายการชื่อหนังสือชุด

การลงรายการหมายเหตุ

การลงรายการ เลขประจำหนังสือสากล

การลงรายการแนวสืบค้น

สาระสำคัญ

การลงรายการบรรณลักษณะ ชื่อหนังสือชุด หมายเหตุ เลขหนังสือสากล และแนวสืบค้นตามหลักเกณฑ์ของ AACR 2

จุดมุ่งหมาย

เมื่อศึกษาบทเรียนที่ 9 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายกฎเกณฑ์การลงรายการบรรณลักษณะ ชื่อหนังสือชุด หมายเหตุ เลขหนังสือสากล และแนวสืบค้นได้
2. ลงรายการจำนวนหน้า หรือจำนวนเล่ม, ภาพประกอบ และขนาดของหนังสือได้
3. ลงรายการชื่อหนังสือชุดได้
4. ลงรายการหมายเหตุได้
5. เรียงลำดับรายการต่าง ๆ ในหมายเหตุได้
6. อธิบายส่วนประกอบของ เลขประจำหนังสือสากลได้
7. ลงรายการ เลขประจำหนังสือสากลได้
8. ลงรายการแนวสืบค้นได้ทุกรายการ

1. การลงรายการบรรณลักษณะ

รายการบรรณลักษณะหรือการบรรยายรูปลักษณะของหนังสือ (physical description area) เป็นรายการที่อยู่ในย่อหน้าที่ 2 ของบัตร การบรรยายลักษณะของหนังสือคือการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่ม หรือแต่ละชื่อเรื่อง โดยบอกจำนวนหน้า จำนวนแผ่น จำนวนเล่ม ภาพประกอบในหนังสือ และขนาดของหนังสือ คือส่วนสูงของหนังสือมีหน่วยเป็น เซนติเมตร

ความแตกต่างระหว่างจำนวนหน้าและจำนวนแผ่นคือ "หน้า" หมายความว่า แผ่นกระดาษในเล่มหนังสือที่มีการตีพิมพ์ทั้ง 2 ด้าน ส่วน "แผ่น" หมายความว่า แผ่นกระดาษในเล่มหนังสือที่มีการตีพิมพ์เพียงด้านเดียว

1.1 การลงรายการจำนวนหน้า, จำนวนเล่ม

ก. หนังสือเล่มเดียวจบ

1.1.1 ให้ลงจำนวนหน้า จำนวนแผ่น โดยใช้เลขของหน้าสุดท้าย หรือแผ่นสุดท้าย เช่น

320 หน้า

140 แผ่น

1.1.2 ถ้าหนังสือมีเลขหน้า 2 หรือ 3 ตอน ให้ใส่เลขหน้าทั้ง 2 หรือ 3 ตอนนั้น โดยใช้เครื่องหมาย , คั่น เช่น

320, 350 หน้า

316, 320, 219 หน้า

1.1.3 ถ้าหนังสือมีเลขหน้าไม่เรียงลำดับต่อเนื่องกัน หรือแบ่งเลขหน้า ออกเป็นตอน ๆ ตั้งแต่ 3 ตอนขึ้นไป ให้ลงรายการว่า

1 เล่ม (หน้าไม่เรียงลำดับ)

1.1.4 ถ้าหนังสือมีเลขหน้า 2 ตอน และตอนแรกเป็นเพียงส่วนน้อยของหนังสือ สามารถเว้นเลขตอนหน้าไม่ต้องลงในรายการได้ เช่น

(15), 325 หน้า ลงรายการว่า 325 หน้า

xii, 119 หน้า ลงรายการว่า 119 หน้า

12, 300 หน้า ลงรายการว่า 300 หน้า

1.1.5 ถ้าหนังสือไม่มีเลขหน้ากำกับและสามารถนับจำนวนได้ให้ใส่จำนวนไว้ในวงเล็บ แต่ถ้าเป็นหนังสือหนามากเกินไปใส่จำนวนที่ประมาณเองได้โดยไม่ต้องใส่วงเล็บ เช่น

(90) หน้า

(60) หน้า

ประมาณ 500 หน้า

ข. หนังสือหลายเล่มจบ

1.1.6 ให้ลงจำนวนเล่มของหนังสือแทนจำนวนหน้า เช่น

3 เล่ม

5 เล่ม

1.1.7 ถ้าจำนวนเล่มของหนังสือในบรรณานุกรมแตกต่างจากจำนวนเล่มที่เป็นจริง คือมีที่รวมเล่มหลาย ๆ เล่มในเล่มเดียวกัน ให้ลงรายการจำนวนเล่มบรรณานุกรมในจำนวนเล่มที่เป็นจริง เช่น

5 เล่มใน 3 เล่ม

8 เล่มใน 5 เล่ม

2 เล่มใน 1 เล่ม

1.1.8 ถ้าหนังสือหลายเล่มจบมีเลขหน้าต่อเนื่องกันโดยตลอดทุกเล่ม ให้ใส่จำนวนหน้าของเล่มสุดท้ายไว้ในวงเล็บต่อจากจำนวนเล่ม เช่น หนังสือชุดหนึ่งมี 3 เล่มจบ เล่ม 1 มีเลขหน้า 1-201, เล่ม 2 มีเลขหน้า 202-313 เล่ม 3 มีเลขหน้า

414-600 ให้ลงรายการว่า

3 เล่ม (600 หน้า)

1.2 การลงรายการหนังสือที่มีภาพประกอบ

หนังสือที่มีภาพประกอบ ต้องลงรายการต่อจากจำนวนหน้า หรือจำนวนเล่ม โดยมีเครื่องหมาย : อยู่ข้างหน้า การลงรายการภาพประกอบลงได้ 2 วิธีคือ

1..2.1 ถ้าหนังสือมีภาพประกอบหลายชนิด เช่น กราฟ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง ภาพถ่าย ภาพวาด ให้ใช้คำว่า ภาพประกอบ โดยไม่ต้องจำแนกชนิดของภาพประกอบ ใดๆ เช่น

240 หน้า : ภาพประกอบ

650 หน้า : ภาพประกอบ

1..2.2 ถ้าต้องการลงรายละเอียดของภาพประกอบว่ามีชนิดใดบ้าง ให้ลงต่อท้ายจากคำว่าภาพประกอบ โดยเรียงตามลำดับอักษรใช้ เครื่องหมายจุลภาคคั่น เช่น

250 หน้า : ภาพประกอบ, กราฟ, แผนที่, แผนภูมิ

1..2.3 ถ้าภาพประกอบของหนังสือมีแต่แผนที่เพียงชนิดเดียว ให้ลงรายการว่าแผนที่ต่อจากจำนวนหน้าได้โดยไม่ต้องลงคำว่าภาพประกอบก่อน เช่น

275 หน้า : แผนที่

1..2.4 ถ้าภาพประกอบหรือแผนที่ประกอบในหนังสือเป็นภาพสี สามารถลงรายการได้ว่า ภาพประกอบสี หรือ แผนที่สี เช่น

250 หน้า : ภาพประกอบสี

275 หน้า : แผนที่สี

1.3 การลงรายการขนาดของหนังสือ

ขนาดของหนังสือ ลงรายการต่อจากภาพประกอบ ถ้าไม่มีรายการภาพประกอบจะต้องลงต่อจากจำนวนหน้าหรือจำนวนเล่ม ขนาดของหนังสือให้วัดส่วนสูงของ

ปกนอกมีหน่วยเป็น เซนติเมตร เศษของเซนติเมตรให้ตัดเป็นจำนวนเต็ม เมื่อลงรายการให้ใช้เครื่องหมาย ; คั่นข้างหน้า ตัวอย่าง

275 หน้า ; ภาพประกอบ ; 25 ซม.

350 หน้า ; 20 ซม.

2. การลงรายการชื่อหนังสือชุด

ลงรายการต่อจากขนาดของหนังสือโดยมีเครื่องหมาย .— นำหน้า

2 เล่ม ; 18 ซม. — [ชุดวรรณกรรมโลก ; อันดับ 1]

540 หน้า ; 21 ซม. — (หนังสือแปลชุดนวนิยาย ; เล่มที่ 34)

— เครื่องหมายที่คั่นข้างหน้าเลขที่ของชื่อชุดใช้เครื่องหมาย ; (วงเล็บ) ข้อความของชื่อหนังสือชุดจะต้องอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บเสมอ ตัวอย่าง

2 เล่ม ; 18 ซม. — [ชุดวรรณกรรมโลก ; อันดับที่ 1]

540 หน้า ; 21 ซม. — (หนังสือแปลชุดนวนิยาย ; เล่มที่ 34)

3. การลงรายการหมายเหตุ

รายการหมายเหตุเป็นรายการที่มีความสำคัญเกี่ยวกับหนังสือที่ผู้ใช้ห้องสมุดควรทราบ ซึ่งอาจจะได้มาจากในหนังสือเล่มนั้น ๆ หรือได้จากที่อื่น ผู้ว่าปดรายการจะต้องเขียนรายการหมายเหตุด้วยตนเอง ต้องเขียนให้สั้นและชัดเจน ถ้าข้อความใดคัดลอกจากเล่มหนังสือให้ใส่เครื่องหมายอัญประกาศกำกับไว้ สำหรับหนังสือภาษาไทยควรลงรายการหมายเหตุเกี่ยวกับข้อมูลต่อไปนี้

3.1 ชื่อเรื่อง เช่น ชื่อเรื่องปกนอกที่แตกต่างจากชื่อเรื่องปกใน, ชื่อเรื่องแตกต่างกันตามฉบับครั้งที่พิมพ์

3.2 คำนำหรือคำอธิบายข้างต้นเล่มเกี่ยวกับเรื่องในเล่มหนังสือ ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้แต่ง

3.3 ผู้แปลและการแปลหรือดัดแปลง ถ้าแปลถ่ายถอดกันหลายภาษาต้องแจ้งไว้ หรือดัดแปลงจากเรื่องใดควรบอกไว้ในรายการหมายเหตุด้วย

3.4 การพิมพ์ในโอกาสพิเศษ เช่น งานศพ งานกุศล งานที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ

3.5 การพิมพ์หรือเย็บรวมเล่มกับเรื่องอื่น

3.6 บรรณานุกรมท้ายบทหรือท้ายเล่ม

3.7 ภาคผนวกที่มีค่าควรแก่การบันทึกไว้

3.8 วิทยานิพนธ์ ระบุปริญญา มหาวิทยาลัย และปีที่ได้รับปริญญา

3.9 สำรบาย เป็นหมายเหตุรายการสุดท้ายที่จะลงในบัตร เพราะมีข้อความยาวกว่าหมายเหตุรายการอื่น ๆ สำรบายจำเป็นต้องลงในบัตรสำหรับหนังสือประเภทต่อไปนี้เป็น

3.9.1 หนังสือรวมเรื่อง ได้แก่ รวมเรื่องสั้น รวมบทความ รวมบทละคร รวมชีวประวัติของผู้แต่งคนเดียวหรือหลายคน

3.9.2 หนังสือหลายเล่มจบ แต่ละเล่มแบ่งเรื่องตามยุคสมัยหรือแบ่งตอน โดยเรียกชื่อต่างกันไป

การลงรายการหมายเหตุจะต้องเว้นห่างจากรายการบรรณลักษณะหรือชื่อชุดหนังสือ $1\frac{1}{2}$ - 2 บรรทัด โดยเริ่มต้นในระยะที่ 11 ถ้าไม่พอในบรรทัดเดียวให้ลงรายการต่อในระยะที่ 9 หนังสือเล่มหนึ่ง ๆ อาจจะมีรายการหมายเหตุมากกว่า 1 รายการได้ 1 มีฉบับข้อความหมายเหตุ รายการแรกแล้ว ถ้าจะลงหมายเหตุรายการต่อไปต้องขึ้นบรรทัดใหม่ในระยะที่ 11 รายการแรก หมายเหตุรายการสุดท้ายคือ สำรบาย

วิธีลงรายการสำรบายมี 2 ชนิด คือ ถ้าลงรายการในสำรบายรายการตามที่ปรากฏในหนังสือ ใช้คำว่า สำรบาย: (ใช้เครื่องหมาย : ต่อท้ายคำว่าสำรบายโดยไม่ต้องเว้นระยะข้างหน้า เครื่องหมาย) ถ้าสำรบายมีเรื่องย่อย ๆ มากและบางเรื่องไม่มีความสำคัญได้แต่คัดเลือกมาลงบางรายการ เช่นนี้จะใช้คำว่า สำรบายย่อ: แต่ละรายการในสำรบายใช้เครื่องหมาย - (ขีด) ขึ้นโดยไม่ต้องเว้น 1 ระยะหน้าหลังเครื่องหมาย ถ้าหากแต่ละเรื่องมี

ผู้แต่งต่างกันต้องลงชื่อผู้แต่งด้วยโดยใช้เครื่องหมาย / นำหน้าชื่อผู้แต่ง

ตัวอย่าง

สารบัญ: การใช้คำ / พรทิพย์ ภัทรนาวิก--การพูด / ลูว์รรณา เกรียงไกร-
เพ็ชร--การอ่าน / ชลธิรา กัสตอญ์--การเขียน / อิงอร ลูว์นธวัชชัย--สัทนวจนเรียงควม /
ศักดิ์ศรี แยมน์ดดา--การเขียนบทความ / กาญจนา นาคสกุล--การฝึกในห้องปฏิบัติการทาง
ภาษา / ตรีนศิลป์ บุญขจร

สารบัญย่อ: เรื่องตามเลตติล 14 ประเภท--จดหมายจากปารีส--เรื่องตาม
เลตติลอเมริกาครั้งที่ 2--เรื่องตามเลตติลประเทศอิหร่าน--เล่าเรื่องเมืองพระแสง--เมื่อหน่วย
พระราชทานขึ้นเขา--เรื่องม้า ๆ

4. การลงรายการเลขประจำหนังสือสากล (ISBN)

ลงเลขประจำหนังสือสากลต่อจากรายการหมายเหตุโดยเริ่มต้นในระยะที่ 11
หนังสือบางเล่มใช้คำว่า เลขหนังสือสากล บางเล่มใช้ตัวอักษรย่อภาษาอังกฤษว่า ISBN ดังนี้
เมื่อลงรายการในบัตรให้ลงไปตามที่ปรากฏในเล่มหนังสือ ตัวอย่าง

เลขหนังสือสากล 974-07-5256-g

ISBN 974-7X22-60-6

ISBN 974-7010-39-9

5. การลงรายการแนวสืบค้น

แนวสืบค้นเป็นรายการที่แจ้งให้ทราบว่าหนังสือแต่ละเล่มจะต้องนำบัตรพิมพ์
ชนิดใดบ้าง และมีประโยชน์สำหรับบรรณารักษ์เมื่อต้องการบัตรครบชุดเพื่อแก้ไขข้อความ
หรือจำหน่ายหนังสือออกจากทะเบียน โดยดูจากแนวสืบค้น แนวสืบค้นนี้จะลงรายการเฉพาะใน
บัตรหลักหรือบัตรยืมเท่านั้น การลงแนวสืบค้นทำได้ 2 วิธีคือ

5.1 ลงแนวสับคันไว้ที่ด้านหน้าของบัตรยื่นขึ้น โดยลงรายการให้ห่างจากรายการหมายเหตุ $1\frac{1}{2}$ - 2 บรรทัด คืออาจจะลงรายการไว้ตอนล่างของบัตรเหนือรู้อยบัตรก็ได้ โดยยื่นต้นในระยาะที่ 11 ถ้าไม่พอให้ต่อในระยาะที่ 9 แต่ละรายการในแนวสับคันใช้ตัวเลขกำกับทุกรายการ¹ ยกเว้นรายการโยงข้อความใช้เครื่องหมาย X นำหน้า

5.2 ลงแนวสับคันไว้ที่ด้านหลังของบัตรยื่นขึ้น โดยพลิกบัตรให้รู้อยบัตรตั้งขึ้น แล้วจึงลงรายการ เพื่อให้สะดวกแก่การดูแต่ละรายการ ไม่ต้องใช้ตัวเลขกำกับ

5.3 การเรียงลำดับรายการในแนวสับคัน มีดังนี้

หัวเรื่อง

รายการเพิ่มชื่อบุคคล

รายการเพิ่มชื่อสถาบัน

ชื่อเรื่อง

ชื่อหนังสือชุด (หรือชื่อชุด)

การโยงข้อความ

5.3.1 หัวเรื่อง ควรเรียงข้อความด้วยอักษรสีแดง หรือขีดเส้นใต้ข้อความเพื่อมิให้สับสนกับรายการอื่น ๆ หนังสือเล่มหนึ่งอาจมีหัวเรื่องมากกว่าหนึ่งหัว เรื่องก็ได้ ส่วนหนังสือนวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร หรือกวีนิพนธ์อื่น ๆ ถ้าเป็นเรื่องเดี่ยวๆไม่ต้องมีหัวเรื่อง

5.3.2 รายการเพิ่มชื่อบุคคลได้แก่ ผู้แต่งร่วม ผู้แปล ผู้แปลร่วม ผู้เขียนภาพประกอบ บรรณาธิการ ฯลฯ การลงชื่อให้ลงตามกฎเกณฑ์การลงชื่อผู้แต่ง สำหรับคำบ่งบอกหน้าที่ของบุคคลเป็นรายการที่เลือกได้ (optional) คือจะใส่ข้างท้ายชื่อหรือไม่ใส่

---

¹แนวสับคันในบัตรรายการภาษาไทยกำหนดให้ใช้ตัวเลขกำกับต่อเนื่องกันไปทุกรายการ แต่สำหรับบัตรรายการภาษาอังกฤษใช้เลขอารบิกนำหน้าหัวเรื่องและเลขโรมันนำหน้ารายการเพิ่มและรายการชื่อเรื่อง, ชื่อชุด

ก็ได้ ตัวอย่าง

1. ฝรั่ง เคส-นวนิยาย-ประวัติและวิจารณ์. 2. ไก่ตัน, มากา-เร็ต, ผู้แต่งร่วม.
3. ลัดขิ้น ชัยประสาธน์, ผู้แปล.

หรืออาจจะลงรายการว่า

1. ฝรั่ง เคส-นวนิยาย-ประวัติและวิจารณ์. 2. ไก่ตัน, มากา-เร็ต.
3. ลัดขิ้น ชัยประสาธน์.

ข้อสังเกต บรรณารักษ์จะต้องดูนโยบายห้องสมุดว่าจะต้องการลงรายการแบบใด จะใส่คำบอกหน้าที่ของรายการเพิ่ม (ผู้แปล, ผู้แต่งร่วม ฯลฯ) หรือไม่ จะต้องทำให้เป็นมาตรฐานเหมือนกันทุกบัตร

5.3.3 รายการเพิ่มชื่อสถาบัน ได้แก่ สถาบันที่มีส่วนรับผิดชอบในฐานะผู้แต่งหรือผู้จัดพิมพ์ ลงรายการต่อจากรายการเพิ่มชื่อบุคคล ตัวอย่าง

1. ฝรั่ง เคส นวนิยาย ประวัติและวิจารณ์. 2. ไก่ตัน มากาเร็ต
- ผู้แต่งร่วม. 3. สัตยีน ฮัยประคำลัน, ผู้แปล. 4. มหาวิทยาลัย-
- ธรรมศาสตร์. 5. มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

5.3.4 ชื่อเรื่อง เป็นรายการที่ระบุว่าจะต้องหาบัตรชื่อเรื่องของหนังสือเล่มนั้น ๆ ตามที่ปรากฏในรายการชื่อเรื่องที่ต้อง ตัวอย่าง

1. ฝรั่งเล่าส่วนวิยายประวัติและวิจารณ์. 2. ไก่ตัน, มากาเร็ต, ผู้แต่งร่วม.
3. ลัดขิ้น ชัยประสาธน์, ผู้แปล.
4. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 5. มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
6. ชื่อเรื่อง.

สำหรับหนังสือที่มีชื่อเรื่องมากกว่า 1 ชื่อเรื่องขึ้นไปจะต้องลงรายการชื่อเรื่อง
เพิ่มในแนวสลับกันด้วยคือ ลงคำว่า "ชื่อเรื่อง" ตามด้วยเครื่องหมายโคลอนโดยไม่ต้องเว้น
ระยะทั้งหน้า เครื่องหมายแล้วต่อท้ายด้วยชื่อเรื่องที่ต้องการทำบัตรเพิ่ม โดยเว้นระยะ
หลัง เครื่องหมาย 1 ระยะ ตัวอย่าง

<p>1. <u>กวีนิพนธ์รวมเรื่อง</u>. 2. ชื่อเรื่อง. 3. ชื่อเรื่อง: ประชุมโคลงสุภาสิต</p>
--

หนังสือเล่มนี้มีชื่อเรื่องว่า บทละครเรื่องเงาะป่าและประชุมโคลงสุภาสิต คือ
มีเรื่องเงาะป่าเรื่องหนึ่ง และประชุมโคลงสุภาสิตอีกเรื่องหนึ่งจึงต้องทำแนวสลับกันสำหรับ
ชื่อเรื่องที่ลงในรายการที่ 3 ของแนวสลับกัน

สำหรับหนังสือที่ไขข้อเรื่อง เป็นรายการหลัก (ตามกฎเกณฑ์ของการลง
รายการหลัก) ถือว่าเป็นทั้งบัตรชื่อเรื่องและบัตรหลัก กล่าวคือมีรายการชื่อเรื่องอยู่บรรทัด
แรกของบัตร จึงเป็นบัตรชื่อเรื่องและมีแนวสืบค้นจึงเป็นบัตรหลัก เมื่อทำแนวสืบค้นของ
บัตรชนิดนี้ไม่ต้องใส่ชื่อเรื่องในรายการแนวสืบค้นอีก ตัวอย่าง

Pl. การใช้ภาษา / กาญจนา นาคสกุล... [และคนอื่น ๆ] .v
4161 .v พังพืครั้งที่ 2.v-กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2521.
ก449 447 หน้า ; 24 ซม.v (หนังสือของเคล็ดไทย ชุดตำราเรียน.v
อันดับ 2)

1. ภาษาไทย-การใช้ภาษา .v 2.v กาญจนา นาคสกุล.v 3.v ชื่อชุด.

5.3.5 การลงรายการชื่อหนังสือชุด ลงรายการชื่อหนังสือชุดหรือชื่อชุดต่อจากรายการชื่อเรื่อง เพื่อเป็นหลักฐานว่าจะต้องทำบัตรเพิ่มให้แก่ชื่อชุดสำหรับหนังสือที่เป็นหนังสือชุด ตัวอย่าง

- E บัรดิน, แดเนียล เจ
 169.1 ชาวอเมริกันกับประสบการณ์ประชาธิปไตย = The Americans : the democratic experience / แดเนียล เจ. บัรดิน เขียน ; ทรงศิริ ฟอรัม แปล. — พิมพ์ครั้งที่ 1. — กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2521.
 540 หน้า ; 21 ซม. — (หนังสือแปลชุดนวนิทัศน์ ; เล่มที่ 34)
 1. สหรัฐอเมริกา—ประวัติศาสตร์. 2. สหรัฐอเมริกา—ประชากร.
 3. ทรงศิริ ฟอรัม, ผู้แปล. 4. ชื่อเรื่อง. 5. ชื่อชุด

หนังสือเล่มนี้มีชื่อเรื่องว่า "ชาวอเมริกันกับประสบการณ์ประชาธิปไตย มีชื่อชุดว่า หนังสือแปลชุดนวนิทัศน์เล่มที่ 34 ดังนั้น จึงต้องทำรายการเพิ่มชื่อชุดในแนวสืบค้น

5.3.6 การลงรายการโยงข้อความ เมื่อรายการข้อความบอกผู้รับผิดชอบแตกต่างจากรายการหลัก คือ ผู้แต่ง ผู้แปล บรรณาธิการ ใช้นามแฝง อักษรย่อ หรือใช้ ชื่อ นามสกุล บรรดาศักดิ์ มีการเปลี่ยนแปลงไป จะต้องทำบัตรโยงจากชื่อที่บรรณาธิการไม่ใช้ลง เป็นรายการหลักไปยังชื่อที่บรรณาธิการกำหนดใช้เป็นแบบแผนในการลงรายการหลัก โดยจะต้องนำเครื่องหมายโยงข้อความไว้ในรายการแนวสืบค้นเพื่อเป็นหลักฐานให้ทำบัตรโยงชื่อ วิธีลงรายการโยงข้อความคือให้ใช้ เครื่องหมาย X นำหน้าชื่อที่ไม่ใช้ลงเป็นรายการหลักหรือรายการเพิ่ม และกำหนดให้เป็นรายการสุดท้ายของแนวสืบค้นตัวอย่าง

มานิต ประชิตโรมรัน

ชีวิตและงานของนักประพันธ์เอกของโลก / โดย คุณาสัย. —
พิมพ์ครั้งที่ 1. — พระนคร : ก้าวหน้า, 2507..

437 หน้า : ภาพประกอบ ; 21 ซม.

1. นักประพันธ์-ชีวประวัติ. 2. ชื่อเรื่อง. X คุณาสัย.

บัตรนี้ผู้แต่งใช้นามแฝงว่าคุณาสัย เมื่อใช้ชื่อจริงลงเป็นรายการหลักจึงต้อง
ทำการโยงข้อความนามแฝงในแนวสลับกันเพื่อจะได้ทับัตรโยง นามแฝงไปหานามจริง ดังนี้

ระยะที่	11	→	คุณาสัย
ระยะที่	13	→	ดูที่
ระยะที่	9	→	มานิต ประชิตโรมรัน

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงลงรายการบรรณลักษณะของหนังสือเรื่องรวบรวมตำราอาชีวศึกษาและประวัติบุคคลากรรายการ
ลุงชาวไฮอาชีพ 2 เล่มจบ มีภาพประกอบ ขนาดสูง 25.7 ซม.
2. จงลงรายการบรรณลักษณะและชื่อหนังสือชุดของหนังสือเอกสารวิชาการพิเศษ หมายเลข
สร. 027 เรื่อง ผลการสำรวจแหล่งประมงและสมุทรศาสตร์บริเวณอ่าวเบงกอลและทะเล
อันดามัน หนังสือหนา 349 หน้า มีภาพประกอบ ตาราง และแผนที่ ขนาดของหนังสือสูง
28 ซม.
3. จงลงรายการแนวสืบค้นของหนังสือเรื่องคู่มือศึกษากฎหมายลักษณะบัญชีเดินสะพัดและตัวเงิน
หัวเรื่องของหนังสือคือ 1. บัญชีเดินสะพัด 2. ตัวเงิน
4. จงลงรายการแนวสืบค้นของหนังสือเรื่องคุณภาพของชีวิต แปลจาก The quality of
life by James A. Michener โดย พิชัย วาลันาลัง หนังสือนี้เป็นหนังสือชุดแปล
นพทัศน์ เล่มที่ 10 หัวเรื่องของหนังสือ คือ สหรัฐอเมริกา-ภาวะสังคม
5. จงลงรายการแนวสืบค้นของหนังสือเรื่องวิธีสอนภาษาไทย โดย รองรัตน์ อิศร์วักดี
และ เทือก กุสุมา ณ อยุรยา หัวเรื่องคือ ภาษาไทย-การศึกษาและการสอน
6. จงลงรายการแนวสืบค้นของหนังสือ ซึ่งจัดพิมพ์โดยคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย ชื่อเรื่องกระจายกรยาในภาษาสเปน La conjugacion de verbos
e espanoles เรียบเรียงและจัดทำโดยภรณ์ มุลลินทอง รัชฎา ลุขรังสรรค์ ศิตโล่มณีลี
ศิวะดิตต์ หัวเรื่อง คือ ภาษาสเปน-ไวยากรณ์
7. จงลงรายการแนวสืบค้นของหนังสือเรื่อง คำคุณดลลา วิวาทพระสมุทร และหลวงจำเฝียร
เดินทางพระธาตุนพรัตน์พระบาทลัมเต็ลพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว หัวเรื่องของหนังสือคือ
กรรณิพนธ์-รวมเรื่อง
8. จงลงรายการแนวสืบค้นของหนังสือที่ลงรายการหลักว่า ภูหลาบ ล่ายประดิษฐ์ เรื่องแลไป
ข้างหน้าภาคขนิมวัย โดยศรีบูรพา (หนังสืออนวินิยายหรือกรรณิพนธ์เรื่องเดียวฉบับไม่ต้องให้
หัวเรื่อง)

แนวตอบ

1. 2 เล่ม : ภาพประกอบ ; 26. ซม.
2. 349 หน้า : ภาพประกอบ, ตาราง, แผนที่ ; 28 ซม... — (เอกสารวิชาการพิเศษ ; หมายเลข สร.027)
3. 1. บัญชีเดินสะพัด. 2. ตัวเงิน. 3. ชื่อเรื่อง.
4. 1. สหรัฐอเมริกา-ภาวะสังคม. 2. พืช วาสนาสั่ง, ผู้แปล. 3. ชื่อเรื่อง.
4. ชื่อผู้ด.
5. 1. ภาษาไทย-การศึกษาและการสอน. 2. เทือก กุสุมา ฆะ อยุรยา, ผู้แต่งร่วม.
3. ชื่อเรื่อง.
6. 1. ภาษาสเปน-ไวยากรณ์. 2. รัชฎา ลุขรังสรรค์, ผู้แต่งร่วม. 3. จิตโสมนัส
ศิวะดิตถ์, ผู้แต่งร่วม. 4. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์. 5. ชื่อเรื่อง.
7. 1. ไทย-บทละคร-รวมเรื่อง. 2. ชื่อเรื่อง. 3. ชื่อเรื่อง : วิวาห์พระสมุทร
4. ชื่อเรื่อง : หลวงสำเร็จรเดินทาง
8. 1. ชื่อเรื่อง. X คำบริบท

ตัวอย่างบัตรหลักซึ่งจะทำเป็นบัตรเพิ่มเติมไปในบทที่ 10

ตัวอย่างที่ 1

LB	ลู่อ่า/ฉันทน์เอม
1055	✓✓จิตวิทยาส่งเสริมการศึกษา ✓✓รวมบทความทางการศึกษา จิตวิทยา
ล727ค	และอื่น ๆ ✓✓ลู่อ่า ฉันทน์เอม, ลู่รางค์ ฉันทน์เอม. ✓✓กรุงเทพฯ ✓✓แพร์พิทยา, [252-?]
	1. ✓ <u>จิตวิทยาการศึกษา</u> . ✓✓ 2. ✓ ลู่รางค์ ฉันทน์เอม, ผู้แต่งร่วม.
	3. ✓ ชื่อเรื่อง.

ตัวอย่างที่ 2

PG	ตอลล์ตอย, ลีโอ
3366	✓✓สงครามและสันติภาพ / ลีโอ ตอลล์ตอย ✓✓ประพันธ์ ✓✓พลตรีหลวง
.A5	ยอดอาวุธ (พื่อน ฤทธาคณี) ✓✓แปล. ✓✓พิมพ์ครั้งที่ 2. ✓✓กรุงเทพฯ :
.V6	ไม้งาม ✓✓ 2526.
ต46ล	✓✓2 เล่ม ; 18 ซม. — (ชุดวรรณกรรมโลก ; อันดับ 1)
	✓✓1. ยอดอาวุธ, พลตรีหลวง, (พื่อน ฤทธาคณี) ผู้แปล.
	2. ✓ ชื่อเรื่อง. ✓✓ 3. ✓ ชื่อชุด.

บัตรตัวอย่างที่ 2 ไม่ต้องกำหนดหัวเรื่องในแนวสับค้นเพราะเป็นวรรณกรรมเรื่องเดี่ยวจบ

ตัวอย่างที่ 3

PL   ราชโขนชัย, หม่อม
 4205   ✓✓นิราศลอนดอน. / ของหม่อมราชโขนชัย (ม.ร.ว.กระต่าย ยี่ตรงงูร.)
 .2   ✓✓พิมพ์ครั้งที่ 2/✓✓กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ บรรณาธิการ. —
 ร575น   [กรุงเทพฯ] : กรมศิลปากรอนุญาตให้องค์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
 2523.

           คำนำของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ.
 2461 : หน้า 1-15.

           1. กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, บรรณาธิการ. 2. กรมศิลปากร
 3. ชื่อเรื่อง.

บัตรตัวอย่างที่ 3 ไม่ต้องกำหนดหัวเรื่องในแนวสืบค้น เพราะเป็นวรรณกรรมเรื่องเดียวจบ

ตัวอย่างที่ 4

PL   ลุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ
 4205   ✓✓บทละครเรื่องเงาะป่า, และประชุมโคลงสุภาสิต / พระราชนิพนธ์
 .2   ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. — พิมพ์ครั้งที่ 7 /
 จ657บ   เรื่องอุไร กุศลาลัย บรรณาธิการ. — (กรุงเทพฯ) : กรมศิลปากร
           อนุญาตให้องค์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, 2524.
           ✓✓201 หน้า : ภาพประกอบ/; /19 ซม.

           ✓✓1./กวีนิพนธ์-รวมเรื่อง.✓✓2.✓เรื่องอุไร กุศลาลัย, บรรณาธิการ.
 3.✓ชื่อเรื่อง.✓✓4.✓ชื่อเรื่อง✓✓ประชุมโคลงสุภาสิต.